

Aan Gregorius XI

Over een vervalste brief, die aan de paus was gestuurd, en waarin hij bedreigd werd met vergiftiging als hij naar Italië zou terugkeren.

In de naam van Jezus Christus, de Gekruisigde, en van de zoete Maria.

Heiligste, eerwaardigste en zoetste Vader in Christus, de zoete Jezus, uw onwaardige en ellendige dochter Catharina, dienstmaagd en slavin van de dienaren van Jezus Christus, schrijft aan Uwe Heiligheid in Zijn kostbaar bloed, met de wens u sterk en volhardend in het goede en heilige voornemen te zien, zodat geen enkele tegenwind in staat is u terug te houden, of deze nu van de schepselen of van de duivel zou komen. Want het schijnt, dat deze in schaapsklederen willen komen zoals onze Verlosser zegt in zijn heilig Evangelie; zij lijken lammeren te zijn, maar zijn vraatzuchtige wolven. Onze Verlosser zegt, dat wij voor hen moeten oppassen.

Het schijnt mij, zoete Vader, dat zij reeds tot u gekomen zijn via een brief, en behalve die brief kondigt de schrijver daarvan zijn komst aan door te zeggen, dat hij aan de deur zal kloppen wanneer u dat niet zult verwachten. Het klinkt zeer nederig, waar hij zegt: „Indien men voor mij zal opendoen, zal ik binnenkomen, en wij zullen dan samen kunnen spreken.” maar hij hult zich in het kleed van de nederigheid, zodat hij beter geloofd zal worden. Glorievol dus is deze deugd, want de hoogmoed omhangt zich met haar.

Volgens wat ik ervan heb begrepen, heeft de verleider tegenover Uwe Heiligheid gehandeld, zoals de duivel dat doet ten opzichte van de ziel, wanneer hij haar onder de kleuren van de deugd en van het medelijden het vergif toewerpt. En vooral gebruikt hij deze list tegenover de dienaren van God, want hij ziet, dat hij ze door de ondeugd niet kan vangen. Het komt mij voor, dat de vleesgeworden duivel, die aan u heeft geschreven, zo handelt, onder de schijn van het medelijden, en onder die heilige vorm. Want het is alsof de brief komt van een heilig en rechtvaardig man, en hij komt van boze mensen en van raadgevers van de duivel, rovers van het gemeengoed van de christenen en belagers van de hervorming van de heilige Kerk, die slechts zichzelf beminnen en alleen hun bijzondere belangen zoeken te bevorderen. U kunt er spoedig opheldering over verkrijgen, Vader, of de brief van die rechtvaardige man of niet afkomstig is, en voor de eer van God, schijnt het mij, dat u dat moet beproeven. (1) Ik geloof dat niet, voor zover ik het zie of kan begrijpen, en uit de klank van zijn woorden verschijnt hij mij niet als een dienaar Gods. De brief lijkt mij vervalst, en het schijnt mij, dat degene, die hem maakte, de kunst van het schrijven niet verstaat. Hij zou terug de schoolbanken in moeten, want het blijkt dat hij nog minder kent dan een kind.

U ziet, heiligste Vader, dat hij u aanvalt aan de zijde, waarvan hij weet dat die het zwakste is in de mens, vooral bij degenen, die week zijn, en hun vlees liefhebben en grote tederheid voelen voor hun lichaam, want zulke mensen hangen sterker aan het leven dan anderen. En daarom is dit zijn eerste argument. Maar ik hoop, dat door de goedheid van God, u meer acht zult slaan op Zijn eer en op het heil van Zijn schapen, zoals de goede herder, die het leven moet geven voor zijn schapen.

Het schijnt, dat deze bedrieger van de ene kant uw vertrek prijst als goed en heilig, en van de andere kant zegt, dat het vergif voor u gereed staat. Hij raadt u aan vertrouwde mannen voor u uit te zenden, die het vergif op de tafels zullen vinden; het schijnt, dat hij wil zeggen in de flessen, waarin

men het voor u gereed houdt om het u op een gunstige tijd te geven, hetzij over een dag of over een maand, of over een jaar. Maar ik zeg u, dat er even goed vergif kan gevonden worden op de tafels van Avignon of van een andere stad, als op die van Rome, en eveneens op een gunstige tijd over een maand of over een jaar; en ook in een hoeveelheid zo groot als aan de koper zal behagen; het kan overal gevonden worden.(2) En om die reden lijkt het hem goed, indien u boden vooruit zou zenden en uw komst zou willen uitstellen, zodat u op deze wijze zou kunnen wachten totdat het goddelijk oordeel de boze mensen heeft getroffen, die uw dood zoeken. Maar wanneer hij wijs zou zijn moest hij voor zichzelf vrezen, want hij is de zaaier van het ergste vergif, dat al lange tijd gezaaid is in de heilige Kerk, omdat hij u wil beletten te doen, wat God van u vraagt en wat u doen moet. En weet u op welke wijze hij dat vergif zaait? Wanneer u niet zelf gaat, maar boden zendt, zoals deze goede man u raadt, zou daardoor ergernis gegeven worden, er zou een opstand uitbreken met de daad en in de geest van de mensen, omdat men leugen zou vinden in u, die de plaats bekleedt van de Waarheid. Want indien zij, nadat u uw komst hebt aangekondigd en vastgesteld, bemerken, dat u het tegenovergestelde doet, zal er grote ergernis en verwarring in hun harten ontstaan.

Wel spreekt hij de waarheid, evenals Kajafas een voorspelling deed toen hij zei: „Het is nodig dat één mens sterft, opdat het volk niet verloren zou gaan.” Deze wist niet wat hij zei, doch de heilige Geest wist dit wèl, die de waarheid sprak door zijn mond, maar de duivel deed hem dat niet met die bedoeling zeggen. Zo wil deze man een andere Kajafas zijn. Hij voorspelt, dat wanneer u boden zendt, zij het vergif zullen vinden. Inderdaad is dat waar, want indien u zich schuldig zou maken aan de grote zonde van te blijven en uw vertrouwelingen te zenden, dan zullen deze vinden dat het vergif zal stromen uit de bekera, dat is uit de harten en de monden, op de wijze, die ik u noemde. En dat zou niet een dag duren, want er zou een maand voorbijgaan, zelfs een jaar voordat het vergif zou opgehouden hebben te stromen. Ik ben zeer verbaasd over de woorden van die man, en dat wel omdat hij eerst het goede, heilige en geestelijke werk prijst, en dan wil dat het achterwege blijft uit vrees voor lichamelijk letsel. Het is niet de gewoonte van de dienaren van God ooit de geestelijke handelingen en het heilige werk te willen verlaten, zelfs indien hun leven er mee gemoeid zou zijn, want wanneer zij zo gehandeld hadden, dan zou niet een van hen het doel hebben bereikt; want het is de volharding in het goede en heilige verlangen en in de goede werken, die de roem verdient en niet de beschaming.

En daarom zei ik u, eerwaarde Vader, dat ik verlangde u sterk en standvastig in uw heilig voornemen te zien, want dan zal de vrede met uw oproerige zonen en de hervorming van de heilige Kerk volgen; en ook wens ik u te zien vervullen het verlangen van de dienaren van God, die de standaard van het heilige kruis willen opheffen tegen de ongelovigen. Dan zult u het bloed van het Lam kunnen toedienen aan de arme ongelovigen, want u bent de bewaarder van het bloed en u hebt de sleutels van de kelder waarin het is geborgen.

Ach, Vader, ik bid u om de liefde van Jezus Christus, de Gekruisigde, dat u spoedig alle macht zult aanwenden voor deze zaak, want zonder dat kan het niet worden gedaan. Daarom raad ik u toch niet, zoete Vader, uw wettige kinderen, die zich voeden aan de borsten van de Bruid van Christus, te verlaten voor de bastaardzonen, die nog niet zijn gewettigd door het heilig doopsel, maar ik hoop door de goedheid van God, dat indien u de hulp inroept van uw wettige kinderen, door uw macht, door de goddelijke kracht van het zwaard van de heilige woorden, door de moed en de sterkte van de mensen, de bastaardzonen zullen terugkeren tot de Moeder, de heilige Kerk, en u ze zult kunnen wettigen.

Dit schijnt mij ten dienste te staan aan de eer van God, nuttig te zijn voor uzelf en te strekken tot de eer en verheffing van de zoete Bruid van Christus Jezus; en u zult al deze belangen op die wijze beter kunnen bevorderen, dan wanneer u de onnozele raad van die rechtvaardige man volgt, die u vertelt, dat het beter voor u en voor de andere bedienaren van Gods Kerk zou zijn, te wonen te midden van de ongelovige Saracenen, dan te midden van het volk van Rome of van Italië. Het heilige verlangen, dat hij heeft naar het heil van de ongelovigen keur ik zeer goed, maar het mishaagt mij, dat hij de vader wil ontnemen aan de wettige kinderen, die zijn vergaderd in de schaapstal. Het schijnt mij, dat hij u wil behandelen, zoals een moeder handelt. Wanneer deze de melk wil onttrekken aan het kind, strijkt zij zich iets wat bitter is op de borst, zodat het dat proeft vóór het de melk proeft, en het uit vrees voor de bitterheid het zoete niet meer zal durven zoeken, want het kind laat zich eerder door het bittere misleiden dan door iets anders. Zo wil hij u behandelen, hij reikt u de bitterheid van het vergif en de vele vervolgingen toe om de kinderachtigheid te misleiden van de tedere zwakke liefde, die u hebt voor uw lichaam, zodat u uit vrees zult de melk van de genade, die zal stromen na uw zoete komst zult laten.

Ik bid u uit naam van Christus, de Gekruisigde, dat u geen vreesachtig kind zult zijn, maar een sterke man. Open uw mond en slik het bittere in voor het zoete. Het zou Uwe Heiligheid niet passen de melk te laten om het bittere. Ik hoop van de oneindige en onschatbare liefde van God, dat Hij genade zal schenken aan u en aan ons, en dat u een sterk en standvastig man zult zijn en dat u zich niet zult laten bewegen door enige wind, of door misleiding van de duivel, of door de raad van vleesgeworden duivels, en u de wil van God en uw eigen heilig verlangen en de raad van de dienaren van Jezus Christus, de Gekruisigde, zult volgen.

Meer zeg ik niet. Uit het voorgaande besluit ik, dat de brief, die u is gezonden, niet van de dienaar Gods komt, die men u genoemd heeft, noch dat hij ver hiervandaan geschreven is; maar ik geloof dat hij van zeer nabij komt, van dienaren van de duivel, die God weinig vrezen. Want als ik geloofde, dat de brief van hem komt, zou ik hem geen dienaar Gods noemen, indien ik anders niets van hem wist. Vergeef mij, Vader, mijn vermetel gepraat. Ik vraag u nederig, mij te vergeven en mij uw zegen te geven. Volhard in de heilige en zoete genieting van God. Ik bid Zijn oneindige goedheid, dat Hij mij de genade moge geven, dat ik voor Zijn eer, u spoedig de voet buiten de uitgang zie zetten, in vrede, rust en kalmte naar ziel en lichaam. Ik bid u, zoete Vader, mij audiëntie te geven wanneer het Uwe Heiligheid zal behagen, want ik wilde nog eens voor u verschijnen vóór ik vertrek. De tijd is kort, daarom zou ik wensen, dat dit spoedig kon geschieden als het u behaagt. Jezus zoet, Jezus de liefde. (3)

(1) Geschiedkundigen hebben beweerd, dat degene aan wie men valselyk deze brief toeschreef, kon zijn Peter, infant van Arragon, en monnik van de orde van Sint Franciscus, die in de roep van grote heiligheid stond.

(2) Zij zinspeelt op de vele vergiftigingen, die juist omstreeks die tijd in Frankrijk voorkwamen.

(3) Ook de kroniekschrijver Froissard zegt, dat de stem van Catharina de doorslag gaf om de paus tot het vertrek te doen besluiten.